

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 19/1217

Vår ref: 17/00507-14

Dato: 15.08.19

Svar fra Utlendingsdirektoratet - Høring om endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høringsnotat om forslag til endringer i utlendingsloven samt utlendingsforskriften, datert 25. april 2019.

Departementet foreslår å stramme inn regelverket knyttet til utvisning overfor utlendinger med kortvarig opphold og begrenset tilknytning til landet.

Tilføyelene av ytterligere straffebud som kan medføre utvisning for utlendinger vil i utgangspunktet innebærer en innstramming. UDI bemerker imidlertid at valg av oppholdsstatus på vedtakstidspunktet som bestemmende for aktuell utvisningshjemmel, blant annet kan føre til utvisning av færre utlendinger som har kortvarig opphold etter EØS-regelverket.

UDIs merknader til høringsnotatet

Valg av oppholdsstatus på gjerningstidspunktet ved utvisning på grunnlag av et straffbart forhold

Departementet foreslår å lovfeste i utlendingsloven § 66 nytt tredje ledd at dersom utlendingen hadde midlertidig oppholdstillatelse på tidspunktet for den straffbare handlingen, så er dette avgjørende for om utlendingen skal ha det utvidede utvisningsvernet i § 67, selv om tillatelsen er utløpt når vedtak om utvisning skal fattes. Prinsippet om dette fremgår allerede av departementets instruks av 9. august 2018 (GI-10/2018) som viser til presedensvirkningen som følger av stornemdvedtak i Utlendingsnemnda den 24. juni 2018. Inntil instruks GI-10/2018 trådte i kraft, praktiserte UDI at utlendingens oppholdsstatus på tidspunktet for vedtak om utvisning var bestemmende for valg av utvisningshjemmel. Dette var i overensstemmelse med departementets tidligere instruks av 24. februar 2014 (GI-03/2014).

UDI mener imidlertid det er gode grunner til å legge vekt på mindretallets vurderinger i stornemdvedtaket, som konkluderer med at det bør være oppholdsstatus på vedtakstidspunktet som avgjør hvilken utvisningsbestemmelse som er relevant. UDI mener at urimelige utslag av å legge til grunn vedtakstidspunktet bør avveies i forbindelse med om det er forholdsmessig å utvise.

UDI har videre praktisert at utvisning av en utlending som har fremmet søknad om ny oppholdstillatelse og som har rett til fortsatt opphold på samme vilkår inntil søknaden er endelig avgjort, skal vurderes på samme vilkår som en utlending med

gyldig midlertidig oppholdstillatelse. Vår praksis med å legge et utvidet utvisningsvern til grunn når utlendingen har rett til fortsatt opphold på samme vilkår, er i samsvar med forslaget i § 66 nytt tredje ledd.

Konsekvenser av valg av vedtakstidspunktet for borgere som vurderes etter EØS-regelverket og som har kortvarig oppholdsrett

UDI likebehandler EØS-borgere og andre som kan påberope seg EØS-regelverket med oppholdsrett med tredjelandsborgere med midlertidig oppholdstillatelse. Valg av vedtakstidspunktet kan medføre at EØS-borgere med kortvarig tilknytning og som heller ikke har til hensikt å være her i en lengre periode, ikke utvises for visse lovbrudd. Det er en del EØS-borgere som kun arbeider i Norge en kort periode, for eksempel i sesongbasert arbeid eller som er her på et kortvarig enkeltoppdrag, som begår kriminalitet mens de har oppholdsrett. Når UDI vurderer saken kan oppholdsretten ha bortfalt av ulike årsaker, eller EØS-borgeren kan ha forlatt landet etter kort tid. Disse personene har som regel liten eller ingen tilknytning til Norge.

Ved likebehandling av EØS-borgere med oppholdsrett med tredjelandsborgere med midlertidig oppholdstillatelse, vil EØS-borgerne som kun er i Norge en svært begrenset periode ikke bli utvist for overtredelser av blant annet straffeloven §§ 323, 326, 334, 339, 351, 354, 362 og 373.

Ordlyden i forslag til utlendingsloven § 66 nytt tredje ledd

UDI synes ordlyden i nytt tredje ledd er vanskelig tilgjengelig. Vi foreslår at innholdet i nytt tredje ledd reguleres i en egen paragraf fordi det hverken hører direkte hjemme i § 66 eller § 67. Eventuelt foreslår vi at innholdet i nytt tredje ledd deles opp i et nytt tredje og fjerde ledd i § 66 fordi forslaget gjelder to ulike forhold.

Vi mener det vil lette forståelsen hvis det fremgår tydeligere at vernet mot utvisning i § 67 er todelt, det vil si den høyere terskelen som ligger i vilkårene i strafferammen eller de straffbare forholdene og tidsfristen for å fatte vedtak om utvisning. Det er bare vernet som ligger i strafferammen eller de straffbare forholdene som gjelder uavhengig av oppholdsstatus på vedtakstidspunktet.

Vårt forslag;

Ny 66 a: Skjæringstidspunktet for anvendelse av § 66 eller § 67

Dersom forholdet som danner grunnlag for utvisning er en straffbar handling som ble begått på et tidspunkt hvor utlendingen hadde gyldig midlertidig oppholdstillatelse, gjelder § 67 selv om tillatelsen er utløpt på vedtakstidspunktet. Tidsfristen for å fatte vedtak om utvisning etter § 67 første ledd bokstav b gjelder bare dersom utlendingen har fremmet søknad om ny oppholdstillatelse og har rett til fortsatt opphold på samme vilkår inntil søknaden er endelig avgjort etter reglene i § 61.

Dersom forholdet som danner grunnlag for utvisning er et sammenhengende straffbart forhold som strekker seg over en tidsperiode hvor utlendingen var uten oppholdstillatelse, gjelder § 66.

Eventuelt foreslår vi at de to ovennevnte avsnittene blir nytt tredje og fjerde ledd i § 66.

Tilføyer av ytterligere straffebud i § 67 og § 68

UDI mener bruk av punktlister tydeliggjør i hvilke saker det skal opprettes utvisningssak. Det gir forutsigbarhet for den som kan få et utvisningsvedtak mot seg og for utlendingsmyndighetene som skal praktisere regelverket. Regelverket blir imidlertid mindre fleksibelt og kan kreve hyppigere lovendringer.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Da konsekvensene i forslaget er avhengig av hvor mange som begår de straffbare handlingene som omfattes av innstramningene, er det vanskelig å uttale seg om virkningene for UDIs ressursbruk.

Så lenge endringene ikke medfører et nytt innhold i bestemmelsene som kan være av betydning ved sammenligning av statistikk, vil ikke endringene gi kostnader av betydning for teknisk tilpasning. Vi må imidlertid beregne noe ressursbruk til oppdatering av kodeverk, vedtaksmaler og retningslinjer.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.